

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2515
Tarih: 06.02.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülkemizin kanayan yaralarından biri olan erken yaşta evlilik ya da diğer bir tanımı ile “çocuk gelin” ler olgusunun yaygınlaşmasında etkili olan toplumsal, ekonomik, kültürel ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dayalı sosyal yapının araştırılması ve çözüme kavuşturulabilmesi için Anayasanın 98 inci, İktüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını tutuklu Şırnak Milletvekili Sayın Faysal SARIYILDIZ isteği doğrultusunda arz ve talep ederiz.

Pervin BULDAN
BDP Grup Başkanvekili
Iğdır Milletvekili

GEREKÇE

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye'nin de can yakıcı toplumsal sorunlarından biri "çocuk gelin" ler olgusudur. Çocuk Hakları Sözleşmesi gibi uluslararası belgelere göre, on sekiz yaşının altında yapılan her evliliğe "çocuk evliliği" evlenen kız çocuklarına da "çocuk gelin" denilmektedir. "Çocuk gelin" vakası daha çok az gelişmiş ülkelerde görülmektedir. Erken yaştaki evlilikler sosyal, ekonomik, psikolojik etkenlerin yanında asıl önemlisi bu soruna karşı önleyici politika üretemeyen siyasi kurumların ilgisizliğidir. Erken evlilik ya da "çocuk gelin" ler sorunun en önemli nedenlerinden biri de erkek egemen toplumsal yapıdır. Bu toplumsal yapı erken yaşta evlilikleri normalleştirmiş ve meşrulaştırmıştır. Çocukların ruhsal ve bedensel dünyalarına yönelik bir saldırı olan erken evlilik, birincil düzeyde çocukları etkilemenin yanında, topluma da bir sorun olarak geri dönüş yapmaktadır. Erken evlendirilen kız çocukları, temel haklarından olan eğitim ve sağlık olmak üzere, yaşamsal hakların bir çoğundan da mahrum bırakılıyor. Bu kız çocukları kendi fiziksel, biyolojik ve psikolojik gelişimlerini tamamlayamadan, modern tıbbi yöntemlerden uzak bir biçimde çok sayıda çocuk sahibi olmaktadır.

Türkiye'de araştırmacıların yaptıkları tespitlere göre kesin rakamlara ulaşmak mümkün olmasa da gelişmekte olan ülkelerde her yıl 10-12 milyon kız çocuğunun erken yaşta evlendirildiği, Türkiye özelinde ise her üç kadından birinin çocuk evliliği yaptığı belirtilmiştir. TÜİK verilerine göre ise çocuk gelin sayısı 181 bini aştı.

Bu olgunun yasal, sosyal kültürel, ekonomik, sağlık ve psikolojik birçok boyutu bulunmaktadır. Bu anlamda çocuk gelin sorununun çözümünde bu özelliklerin göz önünde bulundurulması zorunludur. Yasal anlamda Medeni Yasanın öngördüğü hükümler dışındaki evliliklerin ve özellikle çocuk yaşta zorla yaptırılan evliliklerin yasal yaptırımlarının karalılıkla uygulanması zorunludur. Çocuk yaşta yaptırılan evliliklerin, çocuğun cinsel istismarı kapsamında değerlendirilerek, azmettirenler olarak ailelerin ve failer olarak eşlerinin mutlaka yasal yaptırımlara tabi tutulması gerekmektedir. Çocuk Koruma Kanunu, Ceza Yasası, Medeni Kanun ve diğer yasalardaki 'çocuk' ve 'küçük' kavramlarındaki farklılık ve karışıklıkların giderilmesi zorunludur.

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin de (DİKSUM) Diyarbakır'da yaptığı araştırmanın sonuçları yaşanan sorunun ciddiyetini bir kez

daha gözler önüne sermiştir. Araştırmada Çocuk Gelinler' in eğitim durumuna bakıldığında yalnızca %12'sinin okur-yazar olduğu, %73,3'ünün okuryazar olmadığı saptanmıştır. Bu farklılık 'Çocuk Gelin' olgusunun bu kişilerde yarattığı eğitim faciasının önemli bir göstergesidir.

DİKASUM'un araştırmasına göre, sığınma evine yerleştirilen kadınların üçte biri 18 yaşından önce evlendirilmiş ve yüzde 20'si 18 yaşından önce doğum yapmış. Araştırmada çocuk gelinlerin evlenme şekillerine bakıldığında %72'sinin evlendirilirken 'rızası' olmadan evlendirildiği görülmüştür. Çocuk gelinlerin %30'undan fazlası eşini daha önce hiç görmeden gelin olmaktadır. Yaklaşık her üç kadından biri intiharı düşündüğünü ya da gerçekleştirmek için girişimde bulunduğunu ifade etmektedir.

Türkiye'de çocuk yaşta evliliklerin artması, Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne aykırı bir durum yaratıyor. Bu olgunun yaygınlaşmasında etkili olan toplumsal, ekonomik, kültürel ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğe dayalı sosyal yapının araştırılması ve cinsel istismara da sebep olan çocuk evlilikleri sorunun çözüme kavuşabilmesi için bir meclis araştırması açılması önem arz etmektedir.

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI**

Sayı: 405

30.06.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

BDP Grubu adına verilen tüm Meclis Araştırma Önergelerini üstleniyoruz.
Gereğini arz ederim.

İdris BALUKEN
Bingöl Milletvekili
HDP Grup Başkanvekili

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR